

Портал «Дія» є одним із найуспішніших діджитал-проектів з надання адміністративних послуг в Україні та поза її межами. Мільйони вимушено переміщених українців за допомогою «Дії» змогли отримати статус ВПО (не звертаючись до ЦНАПів, а тобто у більш зручний спосіб – «не виходячи з дому»), та отримати матеріальне забезпечення від держави.

Проте, важливо забезпечити належний рівень кібербезпеки та захисту особистої інформації, щоб уникнути можливих кібератак на дані користувачів і зберегти довіру громадськості до технологій.

Література:

1. Муленко В. Діджиталізація сфери послуг України під час військового стану / В. Муленко // Тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції учених та студентів „Цифрова економіка як фактор інновацій та сталого розвитку суспільства“, 6-7 грудня 2022 року. — Т. : ТНТУ, 2022. — С. 13–14. — (Теоретичні та прикладні аспекти розвитку цифрової економіки).

Гриценко А.Р.,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра

2 курсу ННІ №1 НАВС,

Бухтіярова І.Г.,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри публічного управління та адміністрування НАВС

ПІДСТАВИ ПЕРЕБУВАННЯ ІНОЗЕМЦІВ ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Іноземці за своїм правовим статусом неістотно відрізняються від осіб без громадянства. Обсяг прав та

обов'язків цих суб'єктів вужчий, ніж у громадян України, але за загальним правилом вони користуються тими самими правами і на них покладаються ті самі обов'язки, що й на громадян України. Відмінності пов'язані з відсутністю громадянства у цієї категорії осіб, яке є найважливішим компонентом адміністративно-правового статусу особи. Правосуб'єктність іноземців виникає з моменту прибуття в Україну і завершується з часу залишення її території.

Нормативно-правовим актом, який в основному визначає статус іноземців в Україні, тобто закріплює основні права, свободи та обов'язки іноземних громадян і осіб без громадянства, які перебувають в Україні, а також встановлює порядок їх в'їзду в Україну та виїзду з України, є Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22 вересня 2011 р. Відповідно до нього іноземець - це особа, яка не перебуває у громадянстві України і є громадянином (підданим) іншої держави або держав, а особа без громадянства - це особа, яку жодна держава відповідно до свого законодавства не вважає своїм громадянином. Для іноземців та осіб без громадянства обов'язковими є норми Конституції та інших законів України, загальнообов'язкові правила, що стосуються охорони природи, санітарії, пожежної безпеки, громадського порядку, користування транспортними засобами, в'їзду та виїзду. Разом з тим ці особи не користуються частиною прав та обов'язків, що становлять групу виключних прав та обов'язків громадян України (виборче право, право мати паспорт громадянина України та ін.) [1].

Іноземці та особи без громадянства є рівними перед законом незалежно від походження, соціального і майнового стану, расової та національної приналежності, статі, мови, ставлення до релігії, роду і характеру занять, інших обставин. Якщо іноземною державою встановлено обмеження щодо реалізації прав і свобод громадянами України, Кабінет

Міністрів України може прийняти рішення про встановлення відповідного порядку реалізації прав і свобод громадянами цієї держави на території України.

Слід зазначити, що однією з особливостей правового становища іноземних громадян в Україні є те, що вони перебувають немовби в «подвійному підпорядкуванні» – дії законів країни перебування і дії законів держави свого громадянства. Зв'язок іноземного громадянина з країною свого громадянства постійний і стійкіший, ніж зв'язок із країною перебування. Він, наприклад, зберігає виборчі права і несе військовий обов'язок за законами держави свого громадянства, відповідає за зрадницькі дії, вчинені за кордоном, може бути відкликаний своєю державою у будь-який час. Цей зв'язок, не переривається його перебуванням в іншій державі. Іноземний громадянин залишається підлеглим владі своєї держави і зобов'язаний коритися їй. Зв'язок іноземного громадянина з державою перебування має тимчасовий характер. Він може бути в будь-який час розірваний за бажанням самого іноземного громадянина чи з волі держави перебування [2].

Реалізація іноземцями та особами без громадянства своїх прав і свобод не повинна завдавати шкоди національним інтересам України, правам, свободам і законним інтересам її громадян та інших осіб, які проживають в Україні.

Звідси випливає, що на території України не вважається іноземним громадянином біпатрид (особа, яка має громадянство України та іншої держави). Особами без громадянства визнаються особи, які не належать до громадянства будь-якої держави. Отже, в Україні поняття «іноземці» охоплює поняття «іноземні громадяни» та «особи без громадянства». Це означає, що у сфері цивільно-правових, шлюбно-сімейних, трудових відносин вказані особи мають майже однакові права та обов'язки. Іноземці та особи без громадянства, які на законних підставах перебувають в Україні, мають право у встановленому порядку приїжджати та

залишати територію України, крім випадків, встановлених законом.

Зокрема, в'їзд до України іноземцю або особі без громадянства не дозволяється: особам, засудженим до позбавлення волі на строк більше одного року за вчинення діяння, що відповідно до законів України визнається злочином, якщо судимість не погашена і не знята у встановленому законом порядку; особам, які вчинили злочин проти миру, воєнний злочин або злочин проти людяності та людства, як їх визначено в міжнародному праві, або розшукуються у зв'язку із вчиненням діяння, що відповідно до законів України визнається тяжким злочином, або їм повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, досудове розслідування якого не закінчено; особам, хворим на хронічний алкоголізм, токсикоманію, наркоманію або інфекційні захворювання, перелік яких визначено центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я; особам, які в заявах про надання дозволу на імміграцію зазначили свідомо неправдиві відомості чи подали підроблені документи; особам, яким на підставі закону заборонено в'їзд на територію України; в інших випадках, передбачених законами України [4].

Рішення про заборону в'їзду до України приймається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері міграції, Службою безпеки України або органом охорони державного кордону.

Виїзд з України іноземцю або особі без громадянства не дозволяється, якщо: він є підозрюваним, обвинуваченим у вчиненні на території України злочину чи підсудним за вчинення злочину на території України, у разі якщо до таких осіб відповідно до закону прийнято рішення щодо заборони виїзду за межі України; його засуджено за вчинення злочину до відбування покарання або звільнення від покарання; його

виїзд суперечить інтересам забезпечення національної безпеки України - до припинення обставин, що перешкоджають виїзду [1; 3].

Виїзд з України іноземця або особи без громадянства може бути за рішенням суду тимчасово відкладено до виконання ним майнових зобов'язань перед фізичними та юридичними особами в Україні, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України. Іноземець або особа без громадянства можуть бути примусово повернуті до країни походження або третьої країни, якщо їх дії порушують законодавство про правовий статус іноземців та осіб без громадянства або суперечать інтересам забезпечення національної безпеки України чи охорони громадського порядку, або якщо це необхідно для охорони здоров'я, захисту прав і законних інтересів громадян України за рішенням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері міграції, органу Служби безпеки України або органу охорони державного кордону (стосовно іноземців та осіб без громадянства, які затримані ними у межах контрольованих прикордонних районів під час спроби або після незаконного перетинання державного кордону України), з подальшим повідомленням протягом 24 годин прокурору про підстави прийняття такого рішення. У рішенні про примусове повернення зазначається строк, протягом якого іноземець або особа без громадянства повинні виїхати з України. Зазначений строк не повинен перевищувати 30 днів із дня прийняття рішення.

Примусове повернення не застосовується до іноземців та осіб без громадянства, які не досягли 18-річного віку, до іноземців та осіб без громадянства, на яких поширюється дія Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» [3; 5].

Підстави для перебування іноземців та осіб без громадянства на території України: іноземці та особи без

громадянства можуть відповідно до Закону України «Про імміграцію» іммігрувати в Україну на постійне проживання; іноземці та особи без громадянства, яких визнано біженцями в Україні або яким надано притулок в Україні, вважаються такими, які постійно проживають на території України з моменту визнання біженцем в Україні або надання притулку в Україні. Постійне проживання на території України біженців підтверджується посвідченням біженця; іноземці та особи без громадянства, яких визнано особами, що потребують додаткового захисту, або яким надано тимчасовий захист в Україні, вважаються такими, які на законних підставах тимчасово проживають на території України на період дії обставин, за наявності яких додатковий чи тимчасовий захист було надано. Тимчасове проживання на території України таких іноземців та осіб без громадянства підтверджується посвідченням особи, яка потребує додаткового захисту в Україні, або посвідченням особи, якій надано тимчасовий захист в Україні; іноземці та особи без громадянства, які відповідно до закону прибули в Україну для працевлаштування або укладення гіг-контракту або під час перебування на законних підставах на території України у випадку, передбаченому частиною тринадцятою цієї статті, отримали дозвіл на застосування праці іноземців та осіб без громадянства в Україні та посвідку на тимчасове проживання, вважаються такими, які на законних підставах перебувають на території України на період роботи в Україні; іноземці та особи без громадянства, які прибули в Україну для участі у реалізації проектів міжнародної технічної допомоги, зареєстрованих у встановленому порядку, та отримали посвідку на тимчасове проживання, вважаються такими, які на законних підставах перебувають на території України на період роботи в Україні; іноземці та особи без громадянства, які прибули в Україну з метою проповідування релігійних віровчень, виконання релігійних обрядів чи іншої канонічної

діяльності за запрошенням релігійних організацій та погодженням з державним органом, який здійснив реєстрацію відповідної релігійної організації, та отримали посвідку на тимчасове проживання, вважаються такими, які на законних підставах перебувають на території України на період діяльності в Україні; іноземці та особи без громадянства, які прибули в Україну для участі у діяльності філій, відділень, представництв та інших структурних осередків громадських (неурядових) організацій іноземних держав, зареєстрованих у встановленому порядку, та отримали посвідку на тимчасове проживання, вважаються такими, які на законних підставах перебувають на території України на період діяльності в Україні; іноземці та особи без громадянства, які прибули в Україну для роботи у представництвах іноземних суб'єктів господарювання в Україні, зареєстрованих у встановленому порядку, та отримали посвідку на тимчасове проживання, вважаються такими, які на законних підставах перебувають на території України на період роботи в Україні; іноземці та особи без громадянства, які прибули в Україну для роботи у філіях або представництвах іноземних банків, зареєстрованих у встановленому порядку, та отримали посвідку на тимчасове проживання, вважаються такими, які на законних підставах перебувають на території України на період роботи в Україні; іноземці та особи без громадянства, які прибули в Україну для провадження культурної, наукової, освітньої діяльності на підставах і в порядку, встановлених міжнародними договорами України або спеціальними програмами, а також іноземці та особи без громадянства, які прибули в Україну з метою участі в міжнародних та регіональних волонтерських програмах чи участі в діяльності [1; 5].

Проаналізувавши вищевикладене можемо зробити висновки, що правовий статус іноземців та осіб без громадянства визначається Конституцією України, Законом України «Про правовий статус іноземців та осіб без

громадянства», іншими законами України, а також міжнародними договорами України. Чинне законодавство України відкриває можливості для легалізації іноземців в Україні, надаючи їм безперешкодне право на проживання в Україні протягом дії посвідки на тимчасове проживання в Україні, що дозволить реалізувати свої цілі. Легалізація дає можливість іноземцям користуватися практично тими ж правами і свободами, а також нести такі самі обов'язки, як і громадяни України, - за винятками, передбаченими Конституцією, законами чи міжнародними договорами України. Є винятки, коли юрисдикція України не поширюється на іноземців, це той випадок, якщо вони мають відповідно до міжнародних договорів дипломатичні або консульські привілеї та імунітети, їх наявність означає: недоторканність особи, недоторканність житла, імунітет від юрисдикції, фіскальний імунітет, митні привілеї тощо. Отже, іноземці зобов'язані неухильно дотримуватися Конституції та законів України, інших нормативно-правових актів, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей, інтереси суспільства та держави.

Література:

1. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text> (дата звернення 09.02.2023 р.)
2. Кривошеєнко Ю.Е., Рудой К.М. Адміністративно-правовий статус іноземців та осіб без громадянства. Проблемні питання правоохоронної та правозахисної діяльності в контексті євроінтеграційних тенденцій : матеріали міжнародної курсантсько-студентської наук.-практ. конф., (м. Одеса, 05 квітня 2019 р.). / редкол. В. П. Маковій, та ін. Одеса: ОДУВС, 2019. С. 167 – 170.

3. Бухтіярова І.Г. Адміністративна відповідальність іноземців та осіб без громадянства в Україні: теоретико-правовий аспект. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 12. С. 271-274.

4. Про імміграцію: Закон України від 07.06.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2491-14#Text> (дата звернення 17.01.2023 р.)

5. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/3671-17> (дата звернення 12.02.2023 р.)

Груздєв О.С.,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра

2 курсу ННІ №1 НАВС,

Бухтіярова І.Г.,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри публічного управління та адміністрування НАВС

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ОБЛАСНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ ПІД ЧАС ЗАПРОВАДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Органи державної влади відповідають за найрізноманітніші сфери державного управління, які стосуються економічної, суспільної, безпекової та інших складових. Але в часи війни, коли в країні панує хаос та невідомо що буде завтра, подальше регулювання та впровадження державної політики у вищезазначених сферах стає вкрай складним та чутливим процесом.

Забезпечення роботи державних органів в ефективному режимі є важливим для добробуту суспільства. Але в умовах